

Eko is mooi, Demeter gaat verder!

Hoe onderscheidt Demeter zich van biologisch in de landbouw?

En Demeter-boer werkt vanuit de samenhang tussen natuur, gewassen, vee en de mens. Deze samenhang wordt steeds verder ontwikkeld. Iedere dag een beetje beter.

De Boer

- De boer dient een omschakelcursus te volgen of op de hoogte te zijn van de achtergronden van de Biodynamische (BD) landbouw.
- De boer werkt met de richtlijnen vanuit de principes van de BD-landbouw. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd door middel van een zelf-evaluatie. Boeren voeren gesprekken hierover met collega's (Collegiale Toetsing)

Akkerbouw en plantaardige productie

- Het gehele areaal moet worden omgeschakeld naar Demeter. Volgens de biologische voorwaarden is gedeeltelijke omschakeling onder voorwaarden mogelijk.
- Hybride graanrassen zijn niet toegestaan (maïs uitgezonderd). Biologisch zijn er op dit punt geen normen.
- Rassen die zijn veredeld met behulp van protoplasma- en cytoplasma celfusietechnieken (ggo's) zijn niet toegestaan. Dit betreft voornamelijk koolrassen en witlofrassen. Biologisch zijn deze rassen wel toegestaan.
- Bemesting met maximaal 112kgN/ha in totaal (dierlijke plus andere meststoffen). Voor Demeter-fruitteelt geldt een maximum van 96kgN/ha. Voor de biologische landbouw geldt een norm van 170kgN/ha uit dierlijke mest. Daarboven mag onbeperkt worden bemest met andere toegelaten stikstofmeststoffen.
- Voor tuinbouwbedrijven is ontheffing mogelijk op bovenstaande bemestingsnorm op basis van mineralenbalans, waarin een grotere afvoer dan 112kgN/ha wordt aangetoond.
- Minimaal 60% biologische, vaste mest. Biologisch dient vanaf 1 januari 2012 60% biologische mest te worden ingezet. Door Skal wordt biologische drijfmest gezien als A-meststof. Demeter ziet biologische drijfmest als kwaliteit 2, vanwege de plantvoedende werking.
- Gangbare runderdrijfmest is niet toegestaan. Biologisch wel.
- Compost op basis van GFT-afval mag niet worden ingezet.
- Maximaal 40kgN/ha (van de 112kgN/ha in totaal) mag bestaan uit helpmeststoffen. Biologisch mag 50% van de stikstof worden aangevoerd in de vorm van helpmeststoffen.
- Bloedmeel, beendermeel en verenmeel zijn niet toegestaan. Biologisch mogen deze meststoffen wel worden gebruikt.
- Koper als bladbemester in éénjarige teelten is niet toegestaan. Er zijn grenzen gesteld aan gebruik van koper als bladbemester in de fruitteelt.
- Maximaal 50% rooivruchten en minimaal 16% groenbemesters. Biologisch dient de vruchtwisseling 1:2 of ruimer te zijn.
- Voor gebruik van volledig composteerbaar onkruidfolie is ontheffing vereist.
- Voor bladbemesting in de fruitteelt is toestemming vereist.

Glastuinbouw

Er zijn geen aanvullende normen voor biologische glastuinbouw. Voor Demeter geldt:

- Stomen van de grond is niet toegestaan.

Gebruik van de BD-preparaten

- Alle percelen dienen minimaal éénmaal per jaar te worden behandeld met de beide BD-spuitpreparaten (koemestpreparaat en kiezelpreparaat).
- Alle mest dient te worden behandeld met de BD-compostpreparaten. Indien geen geprepareerde mest wordt ingezet, wordt het koeflattenpreparaat (receptuur van Maria Thun) ingezet.

Eko is mooi, Demeter gaat verder!

Dierhouderij

- Maximaal 1,17 GVE/ha. De bemestingsnorm voor plantaardige productie van 112kgN/ha niet mag worden overschreden. Voor de berekening van de N-productie kunnen de Nederlandse normwaarden voor biologische productie worden aangehouden.
- Op pluimveehouderijbedrijven dienen maatregelen te worden genomen tegen overbemesting in de uitloop. In de uitloop dient mest te worden opgevangen en afgevoerd.
- Alle stallen dienen te worden ingestrooid met biologisch stro of gelijkaardig materiaal (in potstallen mag vanaf een gebruik van 2,5kg/GVE/dag worden aangevuld met gangbaar stro). In de biologische landbouw is volledig gangbaar strooisel toegestaan.
- Er mogen maximaal 5 legkippen per m² staloppervlak worden gehouden. Biologisch geldt een maximum 6 kippen per m².
- Er dient daglicht (minimal 25 Lux) toe te treden in de stal. TL-verlichting in pluimveestallen heeft een frequentie van minimaal 100Hz.
- Onthoornen van vee (koeien en geiten) is niet toegestaan. Biologisch is onthoornen toegestaan met ontheffing.
- Koetrainers zijn niet toegestaan. Biologisch zijn er geen normen op dit punt.
- Bij meer dan 20 mestvarkens dienen zij afkomstig te zijn uit eigen zeugenhouderij. Biologisch is er geen norm op dit punt.
- Per 100 leghennen dienen 2 hanen aanwezig te zijn in een toom kippen. Biologisch is er geen norm op dit punt.
- Leghennen dienen te beschikken over een zandbad in de binnenruimte. Biologisch is hiervoor geen norm gesteld.
- Er mogen geen medicijnen worden toegediend op basis van ggo's. Tevens mogen geen organofosforverbindingen worden ingezet met uitzondering voor behandeling van Myiasis. Biologisch zijn dergelijke medicijnen wel toegestaan.
- Gebruik van voetbaden op basis van formaline of vergelijkbare ontsmettende stoffen voor de klauwverzorging is verboden.

Diervoeding

- Een veehouderijbedrijf dient voor 80% te voorzien in de eigen voerbehoefte (geiten 60%, varkens en pluimvee 50%). Biologisch geldt 60% eigen voervoorziening voor herbivoren en voor varkens en pluimvee mag 80% voer worden aangekocht.
- Aanvoer van gangbare voedermiddelen is voor Demeter-boeren niet toegestaan. Biologisch is tot 31 december 2014 nog 5 % gangbaar voer voor varkens en pluimvee toegestaan.
- Aanvoer van voer-in-omschakeling is op Demeter-bedrijven niet toegestaan. Biologisch is 30% voer-in-omschakeling toegestaan.
- Koeien, schapen, geiten en paarden dienen minimaal 3kg/GVE/dag aan hooi te krijgen. (Indien nodig kan dit worden vervangen door voordroogkuil van gras, gemaaid na aanvang van de bloei.) Biologisch kent geen norm voor gebruik van hooi.
- Kalveren dienen minimaal de eerste 3 maanden verse, bedrijfseigen melk te krijgen. Biologisch mag ook melkpoeder worden verstrekt en worden geen voorwaarden rond bedrijfseigen melk gesteld.
- Pluimvee dient minimaal 20% van het voer te krijgen in de vorm van uitgestrooide, hele granen. Biologisch is op dit punt geen norm gesteld.

Fokkerij en Demeter-afzet

- Fokken met genetisch hoornloze manlijke dieren in de melkveehouderij is niet toegestaan.
- Stieren die voortkomen uit embryotransplantatie mogen niet worden ingezet. Extreme vleesrassen als Belgische Blauwen en verbeterd roodbont zijn verboden; ook voor gebruikskruisingen. Inzet van gesext sperma is verboden. Biologisch zijn op deze punten geen normen gesteld.
- Fok- en gebruiksvee moet minimaal twee jaar op een Demeter-bedrijf zijn gehouden om als Demeter-gebruiksvee te kunnen worden vermarkt.
- Vleesvee van biologische oorsprong moet minimaal tweederde van het leven op een Demeter-bedrijf zijn gehouden om het vlees als Demeter te kunnen vermarkten.
- Vermarkting van vlees van dieren van gangbare oorsprong onder Demeter-keurmerk is niet mogelijk. Vee van gangbare oorsprong kan na 1 jaar worden verkocht als biologisch.